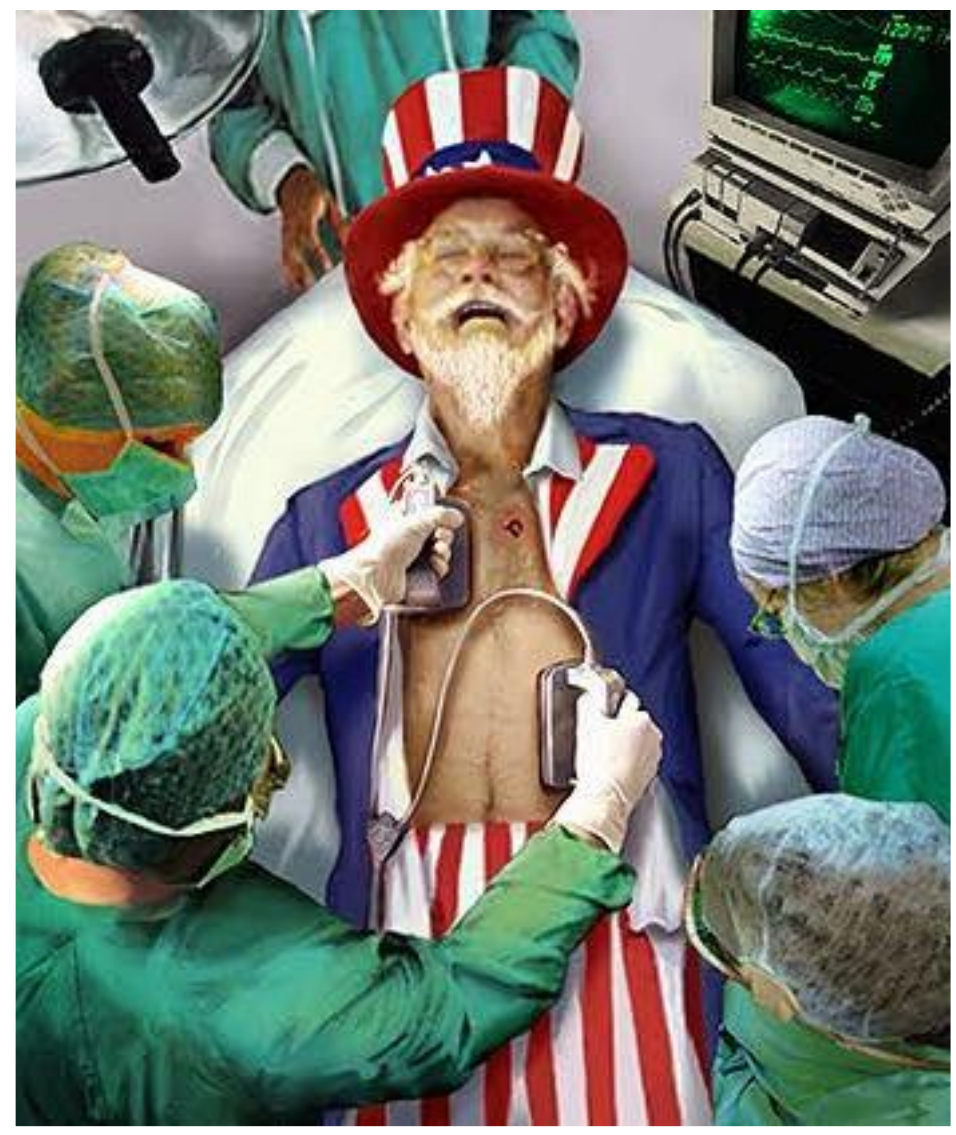

Amerika Tedavi Edilebilir mi ?

Mehmet Yılmaz

Bu kitap Derin Düşünce Fikir
Platformu'nun okurlarına
armağanıdır.

www.derindusunce.org

İçindekiler

Önsöz.....	4
ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM I	5
ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM II	14
ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM III	23
ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM IV	32

Önsöz

ABD desteği son bulmadan Ortadoğu'nun psikopatı İsrail'in saldırganlığı bitmeyecek ve Ortadoğu'ya huzur gelmeyecek gibi görünüyor. Vietnam'da ve Latin Amerika'da yaşanan katliamlar Ortadoğu'da devam ediyor.

Ancak ne askerî ne de ekonomik olarak bu iki ülkeye üstünlük sağlayamayan insanlar Afganistan'da, Filistin'de, Irak'ta ABD bombaları altında can vermeye devam ediyorlar.

*Barişçi yollarla bir şeyler yapmaya çabalayan, “**yangına gagasıyla su taşıyanlar**” ise Amerikan kamuoyunu uyarma çabasında. Fakat ne yanmış yıkılmış okullar, ne de kolları bacakları kopmuş bebek fotoğrafları Amerikalıların vicdanını uyandıramadı.*

Amerikalılar neden bu kadar gaddar? Dünyanın geri kalan kısmında yaşayan insanlara karşı niçin bu denli acımasız?

Amerikan'ın bu saldırganlığı sıradan Amerikalılara da büyük zarar veriyor aslında. Sadece Irak'ın işgali için harcanan yüz milyarlarca dolar ile ülkelerini baştan yapabilir, zengin-fakir demeden herkese yüksek kaliteli sağlık ve eğitim hizmeti götürebilirlerdi. Oysa milyonlarca Amerikalı sefalet içinde yaşıyor. Kimi ekonomik kriz yüzünden kimi Katrina kasırgası gibi bir doğal felaketlerden dolayı evini, işini kaybetti. Devlet ise bu insanları yüz üstü bıraktı. Neden?

Bu kitap sabırlı okuyuculara klişelerin ötesinde bir bakış açısı teklif ediyor. Bayrak yakmanın ve Amerikan/İsrail mallarını protesto etmenin dışında bir şeyler yapmak gerektiğini düşünenler için yapılmış bu çalışmayı ilginize sunuyoruz.

ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM I

- - Ne? Türkçe mi konuşuluyor Türkiye'de?
- - Sen ne sanıyordun?
- - İspanyolca tabi ki! Diğer Arap ülkeleri gibi!

1991 yazında New York'ta üniversite öğrencileriyle bir kahveye oturmuş gevezelik ediyorduk. Önümüzden geçen otomobillerin hemen hepsinin radyo antenlerinde

Amerikan bayrakları asılıydı. Kaldırımlarda Saddam Hüseyin desenli tuvalet kâğıtları satılıyordu.

Türkiye'de İspanyolca konuşulduğunu zanneden bu çocukların zihni karmakarışık. **"Ulusal güvenliğimiz tehlikede"** diye Irak'a karşı savaşa girdiklerine göre "Arapların" Ortadoğusu Latin Amerika diktatörlerinden fazla uzak olmamalıydı! Türkiye'deki Amerikan üslerinden kalkan uçaklar Irak'ı bombalayabildiği için Türkiye'nin de İspanyolca konuşulan bir Orta Amerika ülkesi olmasından daha normal ne olabilirdi?

Amerika tedavi edilebilir mi ?

2 Ağustos 1990'da [Irak ordusunun Kuveyt'e girmesi](#) Amerikan halkına acil bir millî güvenlik sorunu olarak anlatıldı. Halk birinci körfez savaşını adeta bir meşru müdafa olarak gördü. ABD **"kendisini ve müttefiklerini korumak için"** insanların, şehirlerin üzerine [88.500 ton bomba](#) atmıştı. Asker sivil ayırd etmeden yapılan bu katliam ne ilk ne de sondu.

[Colin Powell](#), [Condoleezza Rice](#) ve nihayet [Obama](#) ile **"Zenci açılımını"** sürdüren Amerikan devleti paradoksal bir şekilde dünya barışının önündeki en büyük engellerden biri.

Bu halkın seçtiği hükümetler her yerde terör estirmeye devam ediyorlar. Güney Amerikalı diktatörlerden [Ortadoğu'nun psikopatı İsrail](#)'e kadar birçok terörist devlet ABD'den silah ve para yardımı alıyor.

Bugün Irak'ı yerle bir eden ABD ordusu, 1965-1973 yılları arasında **"Komünizm tehlikesini durdurmak için"** Vietnam'da yaşayan insanların üzerine [6 milyon ton bomba](#) attı. Tüm [2ci Dünya Savaşı](#) boyunca yine aynı hava kuvvetlerinin bütün cephelerde "sadece" 2 milyon ton bomba attığını göz önüne alırsak ABD'nin artan saldırganlığı daha da net bir biçimde çıkıyor ortaya.

Amerikan "milliyetçiliği" ve kutsal(!) Amerikan toprağı

Bu saldırganlığı mümkün kılan arka plan nedir? Sıradan Amerikalılar nasıl bir beyin yıkamaya maruz kaldılar ki devletlerinin bu derecede kan dökmesini kabullenebiliyorlar? Bunu anlamak için ilk etapta ABD'nin 2ci Dünya Savaşı'na girdiği günlere dönmek gerekiyor:

Sene 1941, yani 6 yıl sürecektir bu küresel savaşın 3cü yılındayız, kimin kazanacağı henüz belli değil.

O dönemde çelik, petrol ve silah endüstrisi çatışmaların büyümesini ve uzamasını dört gözle bekliyor. İş dünyasının "etkili" isimleri tarafından Federal hükümete bu yönde güçlü bir lobi yapılırken ABD'nin savaşa girmesi için Londra tarafından uygulanan bir diplomatik baskı da var. (1) Ama 1941'de fikren bölünmüş olan Amerikan kamuoyu yeterince savaş yanlısı değil. ABD'nin bu savaşa girmesine karşı olanların sesi biraz **"fazla yüksek"** çıkıyor. Amerikalılar **"başkasının savaşında"** ölmek istemiyorlar.(2)

Oysa [Amerika Birleşik Devletleri](#)'nin 32. başkanı [Franklin Roosevelt](#) ve ekibi bu savaşa girmezlerse bir kaç yıl sonra büyük bir sorunla karşılaşabilirler: Avrupa'yı yutarak devleşmiş bir Almanya ve Büyük Okyanus'un karşı yakasını ele geçirmiş bir Japonya! Tersine Amerikan ekonomisinin ve siyasî gücünün yayılabilmesi için bölünmüş, parçalanmış bir dünyaya ihtiyaç var. Özetle ABD'nde devlet halkı **"ölmeye ve öldürmeye ikna etme"** konusunda sıkıntı çekiyor.

İşte bu çekişmeli 1941 yılı sonunda [11 Eylül saldırısı](#)na benzer, **bahane üretici bir mucize(!)** gerçekleşiyor: [7 Aralık 1941](#)'de Japon ordusu Pearl Harbour'a saldırıyor. 2400 civarında Amerikan askeri ölüyor, maddî hasar büyük. Başkan

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Roosevelt ertesi gün ABD adına Japonya'ya ve müttefiklerine karşı savaş ilân ettiğini [kısa bir konuşma](#) ile duyuruyor.

Aslında [Pearl Harbour](#) deyince [New York](#) ya da [Detroit](#) gibi bir Amerikan şehri akla gelmemeli. Bu ada ABD'nin en batıdaki metropolü olan [Los Angeles](#) şehrinden 3500 km, [Tokyo](#)'dan ise 6500 km uzakta, okyanusun ortasında, son derecede izole bir askerî üs.

Bu izolasyon sebebiyle adanın millî güvenlik için önemi oldukça tartışmalı. Ek olarak saldırıda kaybedilen **2400** küsur askerin intikamını almak bahanesiyle(?) girilen 2ci Dünya Savaşı sonuna kadar **405 bin** Amerikan askeri daha ölecekti(3). Haliyle **"halkın güvenliği için girilen"** bu savaşta Pearl Harbour'da ölenlerin 170 katı Amerikalının yaşamını kaybetmesi niyetin samimiyetini daha da tartışılır hale getiriyor.

Gelin görün ki bu Japon saldırısı Amerikalıları bayrak altına daha doğrusu **başkan Roosevelt ve ordunun arkasında birleştirmeye yetti**. Pearl Harbour bugün hâlâ bir tür kutsallık duygusuyla anılan adeta mitik-folklorik bir olgu. Tıpkı 11 Eylül saldırısı gibi Amerikan millî(!) kimliği ve vatan toprağının kutsallığından ayırd edilemiyor. ABD tarihi içinde bulabileceğimiz onca savaşın içinde Pearl Harbour ve 11 Eylül'ün yeri ayrı. Bunu görmek için [Buna benzer sitelere](#) bir göz atmak yeterli. Tişörtler, bayraklar, rozetlerle ürünleşen **Pearl Harbour = 11 Eylül tabusu** çok dikkat çekici.

Amerikan topraklarının kutsallığı(!) ve ve bu kutsallığın kaynakları üzerine ilerideki bölümlerde geleceğiz. Ama ilk etapta bu tür kavramların

"sahneye konuşuna" ve siyasî söyleme dâhil edilmesine odaklanalım.

Hollywood vatan hizmetinde!

Amerikan millî hislerinin ve savaşa yönelik kamu harcamalarının tavan yaptığı bu atmosferde başlayan 1942 senesinde başkan [Franklin Roosevelt](#) en ünlü sinema yönetmenlerini Beyaz Saray'da bir salonda topluyor. Aralarında [John Ford](#), [Franck Capra](#) gibi isimler de var. Roosevelt 10 kadar propaganda filmi sipariş ediyor. Yine aynı günlerde Pentagon Hollywood'da bir irtibat bürosu açıyor. (4)

Franck Capra o dönemde **"Why We Fight"** (=Niçin savaşıyoruz?) adlı bir dizi film çekiyor:

Amerika tedavi edilebilir mi ?

- 1) [Prelude to War](#) (Savaşa hazırlık, 1942) demokratik devletler ile faşist devletler arasındaki farklara dikkat çeken, savaşmayı bu yolla meşrulaştıran bir film.
- 2) [The Nazis Strike](#) (Nazi darbesi, 1942)
- 3) [Divide and Conquer](#) (Böl ve ele geçir, 1943)
- 4) [The Battle of Britain](#) (İngiltere savaşı, 1943)
- 5) [The Battle of Russia](#) (Rusya savaşı, 1943)
- 6) [The Battle of China](#) (Çin savaşı, 1944)
- 7) [War Comes to America](#) (Savaş Amerika'ya geliyor, 1945)

Sinema dünyasını, devleti ve orduyu bir araya getiren bu “renkli” toplantı acaba dünya savaşı koşullarında başlayıp bitmiş sıradan bir propaganda çabası mıydı? Yoksa **bugün hâlâ işlemeye devam eden bir beyin yıkama makinesinin** temelleri mi atılmıştı?

Tarihteki olayların günümüze etkisini ölçebilmek için süreklilik arz edenler ile küçük zaman dilimlerinde hapsolup kaybolanları birbirinden ayırd etmek birinci derecede önem taşıyor. Bu bağlamda ABD'nin:

- 1) Resmî tarihinde,
- 2) Dış politikasında,
- 3) Ulusal güvenliğe bakışında,
- 4) Amerikan millî kimliğinin inşasında,

Bu noktadan daha ileri gitmeden önce **sanat(!)-siyaset-ordu** eşgüdümünün varlığını, etkisini, sürekliliğini ve tabi ki bütün bunların Türkiye için önemini tespit etmekte fayda var.

ABD’de demokrasi hapşırırsa Ortadoğu’da barış verem olur

Şayet Amerikan sinema endüstrisi, aktörleri, senarist ve yönetmenleri ile büyük bir propaganda makinesinin parçaları haline gelmişse ortada çok ciddî bir sorun var demektir. ABD'nin dünyayı yönettiğini söyleyemsek de birçoğumuzun hayatını mahvetme kapasitesine sahip olduğunu teslim etmeliyiz.

ABD'nin başına **Reagan**, baba ve oğul **Bush** gibi savaşçı başkanların seçilmesi riski her zaman mevcut. Yine bu ülkenin ordusu doğrudan saldırıya bile meselâ Ortadoğu’da kanlı diktatörleri ve savaşçı devletleri desteklemesi göz ardı edilebilecek bir tehlike değil. Haliyle Amerikan başkanlık seçimlerinin sonuçları bizi Türkiye’deki seçimler kadar etkiliyor. **Etrafımızın savaşlarla çevrilmesi demokrasinin Türkiye’ye gelmesini geciktiriyor. Savunma bütçemizi arttırmamız, polis, asker gibi güçlerin özel hayatımıza müdahale etmesi ve daha bir çok anti-demokratik oluşuma tahammül etmek zorunda kalıyoruz.**

Bu bağlamda Amerikan halkının “birşeylerden” korkarak demokrasiye sırt çevirmesi bizim açımızdan son derecede önemli.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Meseleyi bir kaç eksene bölecek olursak şu soruları kendi kendimize sormamız gerekiyor:

- 1) Amerikan demokrasisi bu halkın özgür iradesini temsil ediyor mu?
- 2) Devlet halkının denetiminden kaçmak için anti-demokratik yöntemleri meşrulaştırma peşinde mi?
- 3) Korku yoluyla insanları özgürlüklerinden fedakârlık etmeye iten muhtemel bir propagandaya sinema endüstrisi ne ölçüde alet edilebilir?
- 4) Halkın devleti eleştirmesine engel olmak için ABD vatandaşlarını düşüncelerini **"el altından" yönlendiren ve Hollywood'u kapsayan** bir sistemin varlığından söz edilebilir mi?

İşte bu **sanat(!)-siyaset-ordu** eşgüdümünün sürekliliği konusunda dikkatimizi yoğunlaştıracığımız birinci nokta 11 Kasım 2001'de yani 11 Eylül saldırısından tam 2 ay sonra Hollywood'da yapılan bir toplantı. [Jack Valenti](#) ve [Karl Roove](#)'un da katıldığı, devlet ve ordunun beklentilerinin sanat(!) dünyasına "tavsiye" niteliğinde iletildiği bu toplantıyı yaklaşık 50 yıllık bir "millî güvenlik sineması" işbirliğinin geldiği son nokta. (5a)

Bu toplantının önemini daha iyi kavramak isteyen okurlarımız iki anahtar (?köprü) katılımcının, [Jack Valenti](#) ve [Karl Roove](#)'un özgeçmişlerine bir göz atabilirler. Biz sadece iki küçük bilgi verelim:

1. Valenti politik danışmanlık ve lobicilik yapan **Weekley & Valenti** şirketinin kurucusuydu. J-F. Kennedy'nin öldürülmesinin ardından başkanlık görevini üstlenen [Lyndon Johnson](#)'un özel danışmanı oldu. 1966'da [Walt Disney Pictures](#), [Columbia Pictures](#) ([Sony Corporation](#)), [Paramount Pictures](#), ([Viacom](#)), [20th Century Fox](#) ([News Corporation](#)), [Universal Studios](#) ([NBC Universal](#)), [Warner Bros.](#) ([Time Warner](#)) şirketlerini temsil eden [MPAA](#) (Motion Picture Association of America) birliğine başkanlığına getirildi.
2. Rove ise G.W. Bush'un danışmanı ve Office of Political Affairs, the Office of Public Liaison, ve [White House Office of Strategic Initiatives](#)'in yöneticisiydi. [Beyaz Saray](#)'dan ayrıldığından beri [Fox News](#), [Newsweek](#) ve [Wall Street Journal](#) gibi medya kuruluşlarında politik danışmanlık yapıyor.

Buraya kadar verdiğimiz bilgiler ışığında ABD'da sinema endüstrisinin, ikinci dünya savaşından [11 Eylül saldırılarına](#) dek uzanan bir Siyaset-Sinema-Ordu üçgenine dahil olduğunu görüyoruz. Bu işbirliğinin nikâhının kılındığı 1942 Washington toplantısından 11 Kasım 2001'de yani 11 Eylül saldırısından 2 ay sonra yapılan Hollywood toplantısına kadar geçen süreyi bir parantez gibi içine alan iki önemli kilometre taşı daha var, bunlar iki önemli kanun:

Amerika tedavi edilebilir mi ?

- [National Security Act](#) (26 Temmuz 1947)
- [Patriot Act](#) (26 Ekim 2001)

Birincisi Soğuk Savaşın başlangıcı, ikincisi ise “İslamcı” Teröre karşı “yeni Haçlı seferinin” başlangıcı. Birinci kanun ile NSC ([National Security Council](#) = Millî Güvenlik Kurulu) oluşturuluyor. NSC adı FBI ya da CIA gibi fazlaca anılmayan ama çok etkili ve yetkili bir organ. Resmî varoluş sebebi Millî Güvenlik, dış politika, ordu ve istihbarat arasında eşgüdüm sağlamak. Uygulamada ise söz konusu kurumlarla rekabete hatta çatışmaya girmiş olması ve tehdit normları üretmesi dikkat çekici. **ABD’nin KİMLERDEN KORKMASI GEREKTİĞİ burada belirleniyor.** NSC tarihi boyunca birçok değişimden geçmiş, politik amaçla başkalarını kullanmış ve kullanılmış bir organ.

Meselâ 1980’lerde İrangate skandalı olarak bilinen olay: NSC üyesi Albay Oliver North’un “bir numaralı düşman” İran’a silah satması ve buradan yapılan kâr ile Nikaragua’da halka eziyet eden kontrgerilla operasyonlarını finanse etmesi ilginçtir. Kongre resmen bu yardıma da karşıydı. NSC demokratik denetim mekanizmalarını atlatmak için kullanılmıştı. (5b)

İkinci kanun 11 Eylül saldırılarından sonra acilen ortaya çıkmış, yıldırım hızıyla onaylanmış bir tür refleks. Demokrasinin garanti ettiği hakların askıya alınmasını, polis ve istihbaratın yetkilerinin arttırılmasını sağlayan bir sıkıyönetim ilânı.

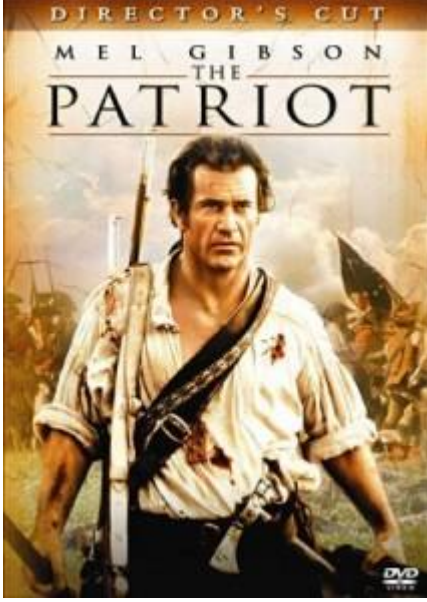
Aslında bizler de Ergenekonistan’da yaşıyoruz. Kurtlar Vadisi’nden dış politika, Cüneyt Arkın’dan, Kara Murat filmlerinden Tarih öğrenen(!) bir milletin çocuklarıyız. ABD’de Sinemanın millî bilince(!) katkı sağlamasını eleştirecek bir durumda değiliz. Zaten biraz da bu benzerlikten istifade ederek ama Amerika’nın kendine özgü koşullarını unutmadan anlama çabamızı sürdüreceğiz. Öyle görünüyor ki Amerikan saldırganlığının kökenlerini anladıkça kendimizi de anlamamız kolaylaşacak.

“Vatansever” adında bir film

Önce küçük bir hatırlatma yapalım, Avrupa sinemasının aksine Amerikalı film yönetmeni sanatını icra eden bir sanatçı değil. Hollywood’a göre film demek, senaryosu, sinema dili, müziği, aktörleri, dekoru... “studio” tarafından belirlenen bir ürün demek. Yani bir sanat eseri değil. Elbette geçmişte [Charlie Chaplin](#) ya da “[Citizen Kane](#)” ile ünlenen [Orson Welles](#) gibi istisnalar oldu ama Amerikan Film Endüstrisi isminden de anlaşılacağı gibi bir endüstri. Bu endüstrinin patronları da sanatla değil kârlılıkla, lobilerle ve siyasetle uğraşıyorlar.(5c)

Bugün Amerikan hükümetinin ya da ordusunun “hoşuna gidecek” bir film yapmak isteyen yönetmenler Avrupalı meslektaşlarının hayal bile edemeyeceği miktarlarda yardım alabiliyorlar. Sadece maddî destekle sınırlı kalmıyor bu yardımlar. Tanklar, figüran olarak binlerce asker hatta uçak gemisi bile “ödünç” verilebiliyor çekimler için.(6)

Peki devletin “hoşuna gidecek” filmler neye benziyor?

Başrolünü [Mel Gibson](#)’un oynadığı [Patriot \(Vatansever\)](#) adlı film Amerikan millî güvenlik sinemasını keşfetmek için iyi bir başlangıç noktası.

Filmin kısaca konusu şöyle: Mel Gibson’un canlandığı Benjamin Martin 1776’da yaşayan eski bir askerdir. Önceden katıldığı savaşlarda yaptığı katliamlardan utanç ve pişmanlık duymaktadır. Bütün bunlardan uzaklaşmış, ailesiyle sıradan bir çiftçi gibi yaşarken İngilizler tarafından büyük zulüm görür. Evi yakılır, bir oğlu öldürülür. Artık intikam almak için geçerli bir sebebi vardır.

Şimdi bir parça analiz edelim: Son derece kanlı sahnelerle dolu film Amerikan ulus bilincinin İngiliz zulmü karşısında doğuşunu anlatıyor.

Özellikle filmin bitiş sahnesindeki savaşta Benjamin Martin’in elinde taşıdığı Amerikan bayrağı, neredeyse ekrandan dışarı taşacak kadar kan akması ve son bir teke tek dövüş sahnesinde mutlak iyinin mutlak kötüyü (Amerikalı bayraktarın İngiliz komutanı) dövmesi dikkate değer. Ancak burada gözden kaçırılmaması gereken bir kaç nokta var:

- Savaş olgusu ne Amerikan “millî” algısında ne de güvenlik sineması dilinde yıkıcı bir süreç değil (7a). Tersine akan kan günahları arındıran, tertemiz, yeni bir sayfa açmaya yarayan bir olgu. Bu filmde de savaş suçu işlemiş, soykırım yapmış bir Amerikalı, zalim İngiliz’i yenerek Tanrı’dan günahlarının affını kazanıyor. (Alevîlerce **Hacı Bektaş Veli**’ye atfedilen Bostancı Baba olayında 100üncü kişiyi öldürerek 99 cinayeti affedilen katili hatırlayın(7b))

- Vatansever Amerikalı’nın savaşı haklı bir savaş (a just war). Komünizme karşı savaş, teröre karşı savaş gibi. Zira Amerikalı’nın evi yakılmış, oğlu öldürülmüş.

İntikam almasından daha doğal ne olabilir? Yazının başında Pearl Harbour ve 11 Eylül hakkında söylediklerimizi hatırlayın. (Ve tabi Türk kızlarına tecavüz eden kahpe Bizanslılardan Cüneyt Arkın’ın nasıl intikam aldığını)

Amerika tedavi edilebilir mi ?

11 Eylül saldırısından 4 gün sonra kürsüye geçen G. W. Bush şöyle başlıyordu konuşmasına : “we are so good...” (biz öyle iyiyiz ki, kim bizim kötülüğümüzü istemiş olabilir?) Bir başka deyişle; eğer birisi iyiliğin ta kendisi(!) olan ABD’nin kötülüğünü istediye o ancak kötülüğün ta kendisi olabilir! “Ya bizden yanasınız ya da bize karşısınız!” (G. W. Bush)

Aynı düşünce zemininde değerlendirince Bush’un “Axis of Evil” (şeytan/kötülük eksen) dediği Irak, İran, Kuzey Kore ya da [Huntington](#)’un [uygarlıklar çatışması](#) tezi daha fazla “anlam” kazanıyor. Ya da en azından Amerikalıların beynini yıkama sürecindeki yeri daha iyi anlaşıyor.

- [ABD’yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM I »](#) : Amerikan milliyetçiliğinin doğuşu, korku ve tehdit algısı, politik zemin; Hollywood, Pentagon ve Washington işbirliği
- [ABD’yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM II »](#) : Hristiyanlığın sömürülmesi, resmî ideolojiye alet edilmesi
- [ABD’yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM III »](#) : Örnekler, Amerikan sinemasının milliyetçi-militarist propagandaya eklenmesi
- [ABD’yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM IV »](#) : Sentez, İsrail ile Türkiye örnekleri ve sonuç

Kaynaklar

1° The Second World War: A Short History - Parker, Robert Alexander Clarke (Cambridge University Press)

2° The Origins of The Second World War, A.J.P. Taylor (Touchstone)

3° [American War and Military Operations Casualties](#): Lists and Statistics, Hannah Fischer, Kim Klarman, Mari-Jana “M-J” Oboroceanu (2008, Congressional Research Service)

4° [Ronald Reagan The Movie: And Other Episodes in Political Demonology](#), Michael Rogin, (1987, University of California Pres)

5a° [Hollywood, le Pentagone et Washington](#), Jean-Michel Valentin (2003, Editions Autrement)

5b° [The Iran-Contra Affair: Political Scandal Uncovered](#) (Lisa Klobuchar)

5c° On Hollywood: The Place, The Industry, Allen J. Scott, 2005 baskısı, Princeton University Press (Not: *Ekonomik modele odaklanan bir inceleme için Janet Wasko’nun How Hollywood Works adlı kitabına bakılabilir*)

6° “*Take my Breath away*” isimli romantik parça ile akıllarda yer eden [Top Gun](#) filminin çekimi için Amerikan Deniz Kuvvetleri [USS Enterprise \(CVN-65\)](#) isimli uçak gemisini ödünç verdi. Deniz Kuvvetlerinin pilot bulmakta zorluk çektiği bir dönemdi. Vietnam kompleksi insanları askerlikten soğutmuştu. Teknolojinin, pilotların “özgür” cinsel hayatının ve ordunun “yüceltiliği” film Vietnam yenilgisinin utancını unutturmada etkili oldu. Sinema salonlarının çıkışına yerleştirilen kayıt büroları Deniz Kuvvetlerinin insan kaynakları sorununu çözdü. 1986 yapımı olan filmin baba ve oğul Bush gibi savaşçı bir başkan olan [Ronald Reagan](#)’ın dönemine (1981-1989) denk gelmesi ayrıca dikkate değer. Yine Regan’ın Hollywood’dan gelen bir aktör olması ve başkanlığı sırasında “Yıldız Savaşları” gibi aşırı pahalı askerî projelere büyük kaynaklar aktarması düşündürücüdür.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

7a° Slotkin, Richard, Regeneration Through Violence: The Mythology of the American Frontier, 1600-1860 (2000), University of Oklahoma Press.

7b° "Kendimi tutamıyorum adam kötü galiba yarabbi bana yardım et dedi. Adam hakaret edici laflarla bostancı babayı itiyordu. ... Sonunda adam elindeki sopayı bostancı babanın kafasına indirdi. Darbeyi yiyen bostancı baba belindeki teberi çıkarıp adamın boynuna indirdi adamın boynu kopmuştu. 99'du yüz olsun zaten belliydi benim günahlarım af olmazdı diye ağlaya ağlaya kösevinin yanına giderken köylülerde gelmişti. Adamın öldüğünü görünce bostancı babanın ayaklarına kapandılar, baba köyümüze gelen erenlerden derviş şikâyetine gidiyordu köyümüzü kurtardın Allah senden razı olsun diye dua edip adamın cenazesini alıp gittiler. Bostancı baba gidip yanmış köseviyi sökecekken görmüş ki kösevi yeşermiş. Köseviyi söküp tekrar Hacıbektaş Veliye gelmiş. ..."

Tamamı için bu siteye bakılabilir: <http://www.aleviforum.com/archive/index.php/t-31173.html>

□ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM I »](#) : Amerikan milliyetçiliğinin doğuşu, korku ve tehdit algısı, politik zemin; Hollywood, Pentagon ve Washington işbirliği

□ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM II »](#) : Hristiyanlığın sömürülmesi, resmî ideolojiye alet edilmesi

□ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM III »](#) : Örnekler, Amerikan sinemasının milliyetçi-militarist propagandaya eklenmesi

□ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM IV »](#) : Sentez, İsrail ile Türkiye örnekleri ve sonuç

ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM II

Geçen bölümde belirttiğimiz gibi tarihte sıkışıp kalan olaylar/kavramlar ile süreklilik arz ederek günümüze doğrudan etki edenler arasında ayırım yapmak gerekiyor. ABD ikinci dünya savaşından bu yana çok değişik sorunlar ve tehditlerle karşı karşıya kaldı. İkinci Dünya savaşında Almanya ve Japonya, ardından Komünist Rusya ile Soğuk Savaş. Kore, Vietnam, Güney Amerika ve Afrika "cephelerinde" uyuşturucu ile mücadele boyutuyla "zenginleşen" soğuk savaşın bitişi ve şimdi de islamcı terör.

Perdenin ucunu yavaş yavaş kaldırmaya başladığımız birinci bölümün sonunda başrolünü Mel Gibson'un oynadığı Patriot (Vatansever) adlı filmi örnek olarak vermiştik. Bu filmi kısaca analiz ettiğimiz paragrafta ise **savaşın Amerikan "millî" algısında yıkıcı bir**

süreç olmadığını söyledik. Gerçekten de bugünkü Avrupa zihniyetinin aksine aksine Amerikalılar savaşları kolaylıkla kutsallaştırabiliyor, günahlardan arındıran ve Tanrı'ya yaklaştıran bir olgu gibi sunabiliyorlar. (Türk kimlik inşasında Ergenekon, Malazgirt savaşı gibi simgeleri, şehitlik kavramının "laik" ordular tarafından bile kullanılması hatırlayın)

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Hollywood - Pentagon - Washington üçgenine derinlemesine bakarken bu üçgenin yaslandığı **fikrî ve inançsal altyapıyı** gün ışığına çıkarmak gerekecek. Son 50-60 yıldır

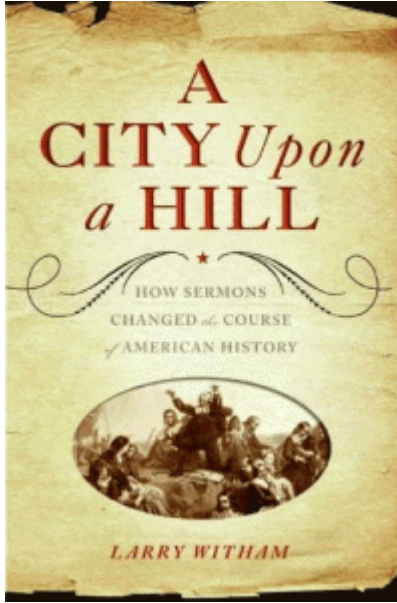
yapılan bütün millî güvenlik filmlerinin OLMAZSA OLMAZ üç dinsel(!) ögesini belirtelim öncelikle:

- 1) **City upon a hill** : Tepenin üzerindeki şehir
- 2) **Frontier** : Sınır (Türk kimliğindeki akıncı, serhat, vb mitolojisini hatırlayın)
- 3) **Manifest Destiny** : Apaçık bilinen Kader

Bu öğelerin ortaya çıkışları İngilizlerin kendilerine ilk defa "amerikalı" demeye başladığı yıllara uzanıyor. 1600'lerde Kuzey Amerika'da kurulan ilk kolonilere ...

İncil... Kutsal kitap değil bir uluslaştırma aygıtı olarak

"Sen dünyanın ışığıydın, tepenin üzerine kurulu bir şehir gizlenemez", Matta, 5ci bölüm, 14-15inci ayetler. (8)

Kuzey Amerika kıtasında kurulan ilk koloniler sürekli bir ölüm kalım mücadelesi içindeydiler. Bir çok göçmen hem fakirlik hem de mezhep kavgaları sebebiyle Avrupa'yı terk ediyor, yeni bir yaşam kurma umuduyla Kuzey Amerika'daki kolonilere geliyordu.

Bu kolonilerden bir tanesi, [John Winthrop](#) önderliğinde kurulan [Massachusetts Bay Colony](#), bu zorluklara karşı İncil'e sınıksız sarılacaktı. İngiltere'den ayrılan ve kendilerine Püriten (saf, temiz) diyen Hristiyanların gözünde İngiliz Anglikan kilisesi Katoliklerin ritüellerini kabul ederek insanın Tanrı ile yaptığı ittifakı bozmuştu(9a). Bu sebeple Püritenler tıpkı Eski Ahit'teki Yahudiler gibi bu ittifakı yenilemek istiyorlardı. Yepyeni bir dünya düzeni kurmak, Tanrı'nın emirlerine uygun biçimde

yaşamak ve eski dünyaya örnek olmak. (ABD'li politikacıların dünyayı kurtarma, demokrasiyi ve liberal ekonomiyi yayma konusundaki ısrarlarını hatırlayın)

Püritenleri Kuzey Amerika'ya getiren filonun amiral gemisi Arbella'nın güvertesinde liderleri [John Winthrop](#) Matta inciline gönderme yaparak püritenlere cesaret veren tarihi bir konuşma yaptı (9b):

(mealen) [...] *Tepenin üzerindeki şehir gibi olacağız. Dünyanın gözleri üzerimizde olacak. Tanrı'mıza layık olamazsak yandaşlarımızı utandıracağız, düşmanlarımızı sevindireceğiz* [...]

Tanrı, günah, sevap, cennet, cehennemle dolu bu konuşma endişe içinde seyahatin sonuna gelmiş insanlar üzerinde çok olumlu bir etki yaptı. Hastalık, açlık, kızılderili saldırısıyla can vereceğini bilen göçmenler yaşamaktan daha kıymetli(!) bir görevin sorumluluğunu omuzlarında hissettiler: "Tepenin üzerindeki şehri kurmak! (Bugünkü ABD'de bir çok insanın "püriten" İsrail'in kuruluşuna ve şu anki kavgasına neden sempatiyle baktığı, "kızılderili" Filistinlilere neden acımadığı zannediyorum biraz daha "kavranabilir" bir hale geliyor.)

Winthrop'un Matta'ya yaptığı bu gönderme o kadar tutuldu ki tarihin bir detayı olarak kalacak yerde Amerikalı siyasetçiler tarafından tekrar tekrar kullanıldı.

Meselâ 9 Ocak 1961'de John F. Kennedy hükümeti kuruluşu ile ilgili olarak şöyle diyordu (10):

(mealen) "[...] *Rehberim 331 yıl önce yaptığı konuşmasıyla John Winthrop oldu. Biz de onlar gibi tehlikeli ve riskli bir **SINIRDA** hükümet kuruyoruz. Onun dediği gibi **tepenin üzerinde bir şehir** olacağız ve bütün halkların gözü üzerimizde olacak.*"

Aynı konuşmada Tanrı'nın dünyayı 6 günde yaratması [[Tekvin 31](#)] (11) gibi hükümeti 6 günde kurduğunu hatırlatan Kennedy'nin yukarıdaki cümlesindeki **sınır** (ing. frontier) kelimesine dikkat edin, birazdan bu konuya da geleceğiz.

11 Ocak 1989'da Ronald Reagan, 2008'de Rudy Giuliani, [John McCain](#), [Sarah Palin](#) tarafından da kullanılan "tepedeki ışık saçan şehir - Tanrı ile ittifak" simgesinin Amerikan millî güvenlik sineması tarafından nasıl kullanıldığına değinmeden önce diğer iki önemli simgeyi ele alalım: Sınır (frontier) ve Bilinen Kader (Manifest Destiny).

1000 Amerikalı akınlarda çocuklar gibi şendik, 1000 Amerikalı o gün koskoca bir orduyu yendik!

[Geoffrey Perret](#)'in deyiimiyle ABD savaşarak kurulmuş bir ülke - A Country Made by War (12). Belki "savaş sayesinde ayakta duran bir devlet" demek daha da doğru olabilir. Zira meşru şiddetin tekeli(13a) elinde bulunduran devlet halka yönelik olarak uyguladığı baskıları sürdürebilmek için iç ve dış tehditler bulmak ya da üretmek zorunda.

İşte Frontier (=sınır) tam da devletin bu şiddet ihtiyacına yanıt veren bir kavram. 1800'lerde yeni yerleşimlerin henüz yerleşime açılmamış bölgeler ile (genellikle Kızılderililerin egemenliğindeki topraklar) komşu olduğu yerlere "sınır" deniyordu. Ancak bu sınır dinamik idi. Satın alınan ya da askerî saldırılar ile ele geçirilen yerler sebebiyle yeni topraklar

yerleşime açılıyordu. Haliyle devletin sözünün çok geçmediği, gücü yetenin kendi kanununu ötekilere dayattığı bölgelerdi söz konusu olan. Özgürlük de sınırsızdı haliyle. Kimseye ait olmayan bir arazide altın madeni bulmak ya da her an öldürülmek mümkündü. (13b)

Amerikalı tarihçi [Frederick Jackson Turner](#) 1893 yılında "[The Frontier in American History](#)" isimli bir makale yayınladı. Bu makalede sınır kavramının Amerikalılar için bolluk, bereket ve iyimserlik temsil ettiğini savundu. Zira sürekli genişleyen sınırlar sayesinde asla toprak kıtlığı çekilmeyeceğine inanan "seçilmiş" insanlar olan Amerikalılar vaad edilmiş topraklardan hakları olan payı aldıklarına inanıyorlardı. Turner'a göre **Amerikan kimliğini oluşturan temel etkenlerden biri bu sınırsız sınırlardı.**

Sınır kavramı da diğer millî Amerikan kutsalları gibi ne politik söylemden ne de uygulamadan eksik olmadı. Haliyle ulusal güvenlik sinemasında çok değişik kamuflemler içinde tekrar tekrar karşımıza çıkan bu kavramdır. **Devletin yıkılma noktasına geldiği, şiddetin meşru olmaktan öte ilahî bir nitelik, bir ödev özelliği kazandığı yerlerdir Hollywood'da sınırlar.** Kâh nükleer bir saldırı, kâh bir doğal felâket, uzaylılar veya bir meteor ABD'ni haritadan silmek üzeredir. İşte tam o anda ABD başkanı halkı birleştiren duygusal bir konuşma yapar. İşte tam bu anda zaman ve mekân birleşir, o an Frontier (sınır) olur. Putsal Amerikan devleti (genellikle) ordusu sayesinde tepenin üzerinde ışık saçan şehri o sınır noktasına kurar. Çünkü apaçık bilinen bir kaderi vardır. Seçilmiş bir halk, vaad edilmiş topraklarda ne yapabilir başarılı olmaktan başka?

Ancak sınır sadece filmlerde bir propaganda ögesi olmakla kalmaz, Amerikalının dünyaya bakışını da koşullandırır. Türkler ile Amerikalıların Filistin gibi bir konuda birbirleriyle aynı dili konuşamamalarının temel sebeplerinden biri de sınırdır.

Bugün Filistinlilerin topraklarına el koyarak yeni “**sınırlar**” üzerinde yayılan siyonist yerleşimcilere bir çok Amerikalının bakışı tarafsız değil. Amerikalılar ataları gibi “zorluklara göğüs gererek vaad edilmiş topraklara yerleşen bu kahramanları” kendilerine daha yakın hissediyorlar. “**Araplar Filistine çok daha önce gelmişti**” tarzında bir itiraz ise cowboys karşısında Kızılderilileri savunmaya benziyor ve beklenenin tam tersi bir etki yapıyor.

Süper güç olmak benim kaderimdir!

Resim: Ressam John Gast'ın fırçasından “Amerikan ilerleyişi”. 1872’de yapılan tabloda Amerika’yı temsil eden Columbia Batıya doğru ilerlerken Kızılderililer ve vahşi hayvanlar kaçıyorlar. Tren, telgraf, tarım ve ilk yerleşmecilerin at arabaları boşalan yerleri dolduruyor. Amerikanize edilmiş yerler daha aydınlık, Columbia “nur” saçıyor!

İlk bakışta oldukça “dünyevî” işlerle ilgili bir toplum olarak görünen Amerikalıların devletleriyle olan ilişkilerini dine dayamaları oldukça şaşırtıcı görünebilir. Kapitalizm ve Liberalizm ile uyak yapan Amerikanizmi(14) halkın bilinçli seçiminden çok yeni bir ulus inşası sırasında devlet eliyle dayatılan resmî ideoloji olarak görürseniz bakış açısı değişir. Amerikan güç pastasını paylaşanlar dünyevî çıkarlar peşindedir ama maneviyat çok “ucuz” bir araçtır resmî ideoloji yolunda. Tıpkı Türkiye’de şehitlik kavramının açıkça sömürülmesi gibi. Ruhbanlaşan devletçi ideolog şöyle der: “**Bizim dediğimizi yapın, gerisini merak etmeyin, zaten Tanrı’nın isteği de bu!**” Vicdanlara susturucu takmanın(15) en kolay yollarından biridir bu endoktrinasyon.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Türkiye'deki camilerde İsrail aleyhinde konuşulup JITEM hakkında susulmasının sebebi de budur. Dinin ulusallaşması, askerileşmesi evrensel boyutunu kaybetmesidir. İnsanlığı muhatab alan ve insanın vicdanına yaslanan ilahî mesaj terk edilir. Bunun yerine **millî** kiliseler, **millî** sinagoglar ve **millî** camîler konur. Putsal devlet için bir direnç teşkil eden her türlü manevî düşünce ortadan kaldırılmalıdır. O noktada zihinlerdeki Tanrı artık bütün insanlığın değil sadece o seçilmiş milletin Tanrısı olur.

Din, siyasetin ve militarizmin masasında bir meze olurken folklörleşir, sekilden ibaret bir "öz" haline gelir. Toprak artık üzerinde türlü nimetler yetişen bir Tanrı vergisi değildir. Toprak kanla sulanarak vatan haline getirilecek bir kara parçasıdır. Cenaze törenlerinde Türk bayrağı açtıran, toprağı, üniformayı, hatta silahı kutsal(!) yapan putsal devletin dünyevî çıkarları bunu gerektirir çünkü.

Amerikan Putsal devletinin söylemi de bu bağlamda sözde dinî mesajlara, emarelere(!) ve mucizelere bağlanmıştır. Bu söyleme göre Amerikalı sıradan bir insan değildir. Seçmiştir. Süper güç olması onun kaderidir. Barışı, iyiliği, güzelliği dünyaya yaymak için Tanrı tarafından verilmiştir bu güç ona. Elbette Amerika sıradan bir vatan değildir. Vaad edilmiş topraklardır.

[Ekopolitik Grubu'ndan Hakan Çopur'un kaleme aldığı "Amerika'nın Kaderi" adlı makaleden devam edelim:](#)

"[...] İlk olarak New York Gazetesi yazarı John L. O'Sullivan tarafından 1839 yılında sözcüklere dökülen bu inanç, o günden sonra O'Sullivan'ın makalesine atıfla anılmaktadır. Manifest Destiny, **[MY: Apaçık Bilinen Kader]** Amerikan istisnacılığını, milliyetçiliğini ve yayılmacılığını bir araya getiren genel bir Anlayış olarak kabul edilmektedir. Bu anlayışa göre Amerika, kutsal bir misyonla, dünyanın diğer tüm uluslarını Hakikatin kaynağına çağırarak bir konumda bulunmalıdır. Bu 'yüce görev' için Amerika'nın ilahî olarak tayin edilmiş olduğu inancı, Manifest Destiny'nin temel nosyonunu oluşturmaktadır. Yani Amerika'nın kaderi, bu yüce misyonu ifâ etmektir. Bu bakımdan günümüz Amerika'sının insanlık tablosu içindeki yerinin Manifest Destiny bağlamında yeniden düşünülmesi ve tartışılması gereken bir dönemde olduğumuzu söylemek, bu inancın temellerine aykırı olmasa gerek.

Manifest Destiny, Amerika'nın doğusunu tarih içinde müstesna bir yere konumlandırmaktadır. Bu konum, 'ilahî olarak' tayin edildiği için, degistirilemez bir konumdur. Bu bakımdan Amerika'nın doğusu, yeni bir tarihin başlangıcıdır.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Zira tarih, Manifest Destiny'ye göre, "Amerika'nın dogusunu müjdelemektedir ve gelecek, adalet ekseninde kurulan Amerika'nın tarihi olacaktır." [...]" (4 sayfalık bu PDF dosyasının sonunda O'Sullivan'ın makalesinin Türkçe çevirisini okumak mümkün)

Tarihin cilvesi, daha önce açıkladığımız "tepedeki şehir" simgesinin fikir babası John Winthrop bu ilâhî kader kavramına en sert biçimde karşı çıkan grubun içinde yeralıyor. "Tanrı'nın adını şövenist ve bencil amaçlara alet etmek" ile suçluyor onları. Ve ancak bu karşı çıkıştan sonra "Apaçık Bilinen Kader" ünleniyor, siyasetçiler arasında popüler oluyor.

Aslında dönem buna müsait. Daha doğrusu ABD'nin yeni topraklara yayılmasına taraftar olanların projelerini meşru kılacak fikir ve innaçlara ihtiyaçları var. Bir yandan halk fetih savaşlarına katılarak ölmek istemezken diğer yandan Oregon, Texas hatta Meksika, Kanada ve Küba'nın ABD topraklarına dahil edilmesi söz konusu.(16)

Zaten O'Sullivan'ın(17) araladığı kapıdan ilk geçenler de [Andrew Jackson](#) yanlısı bir grup oluyor. (İstanbul'un Fethi sırasında propaganda için çok faydalı olan bazı hadisleri(!) hatırlamakta fayda var bu konuya değinmişken.)

Bu Apaçık Bilinen Kader inancına örneğin Abraham Lincoln'un 1 Aralık 1862'de Kongre'ye hitaben yaptığı konuşmada da rastlıyoruz: "Dünyadaki son [en] iyi umut" ("the last, best hope of Earth")

Manifest Destiny inancı 1800'lerde Amerikan yayılmacılığını destekliyor. Ancak 1900'lere gelindiğinde politik söylem içinde yerini korurken içeriği değişiyor. Amerika'nın kaderi artık yayılmak değil dünyaya demokrasiyi ve özgürlüğü yaymak. (18a)

ABD'nin 28ci başkanı [Woodrow Wilson](#)'un 1920'de Kongre'ye hitaben yaptığı konuşmada "**demokrasinin saflığından ve manevî gücünden**"(18b) bahsetmesi buna güzel bir örnek. Tabi sadece söylemde kalmayan, uygulamaya da geçen bir duruş oldu Manifest Destiny. Birinci Dünya Savaşından yenik çıkan devletlerin etnik ölçütlere göre parçalanması ve [kendi kaderini tayin hakkı](#) (self-determination) adına küçük ulus devletlerin kurulması bu ilkenin uygulan masının bir sonucudur. Gerçekte barışı değil soykırımları ve hâlâ süren etnik kavgaları beraberinde getiren bu ilkenin Manifest Destiny'ye ne derecede hizmet ettiği ise ayrı bir tartışma konusu.

Akılda tutulması gereken nokta ise Irak'a özgürlük, Ortadoğu'ya demokrasi getirme iddiasındaki ABD'nin propaganda amacıyla Apaçık Bilinen Kader (Manifest Destiny) inancını kullanmaya 1800'lerden bu yana kesintisiz olarak devam etmesidir.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

- ❑ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM I »](#) : Amerikan milliyetçiliğinin doğuşu, korku ve tehdit algısı, politik zemin; Hollywood, Pentagon ve Washington işbirliği
- ❑ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM II »](#) : Hristiyanlığın sömürülmesi, resmî ideolojiye alet edilmesi
- ❑ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM III »](#) : Örnekler, Amerikan sinemasının milliyetçi-militarist propagandaya eklenmesi
- ❑ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM IV »](#) : Sentez, İsrail ile Türkiye örnekleri ve sonuç

Kaynaklar

8° “*Ye are the light of the world. A city set on a hill cannot be hid*”. - [Standart Amerikan Edisyonu](#)

9a° Türkçe kaynaklar arasında Protestanlar, Püritenler, Britanya’daki durum ve bütün bunların Amerikan kimliğine etkisi üzerine 50 sayfa uzunluğunda zengin bir çalışma mevcut. Mustafa S. Tüter, Muhammed Veysel Bilici, Esref Yalınkılıçlı, Ramazan Arıkan’ın

yazılarının derlendiği [Amerikan Kimliğinin Oluşumunun Sosyo-Ekonomik Öğelerine Genel Bir Bakış](#) isimli çalışma bu ülkeyi ve insanlarını anlamak için mutlaka okunmalı. Bu sayfalarda anlatılan tarihi olaylar geçip gitmiş sıradan olaylar değil Amerikalıların kendilerine, devletlerine ve dış dünyaya bakışlarını belirleyen kurucu bir “mitolojinin” fikrî ve inançsal temelleri. Bu tür yazılara gerekli zamanı ayıran okuyucular Ermeni meselesi, Filistin, Kıbrıs ve daha birçok konuda Türkler ile Amerikalıların birbirlerini anlamakta çektikleri zorlukların kaynaklarını kavrayabileceklerdir. Yine aynı internet sitesinde Murat Sofuoğlu’nun kaleminden çıkmış olan [Amerikan Ulusunun Doğuşu](#) isimli makale Osmanlı tarihi ile Amerikan tarihi arasındaki paralelliklerin altını da çizerek Amerika’nın kuruluş dönemi tarihini 35 sayfaya sığdıramış kayda değer bir çalışma.

9b° [The Journal of John Winthrop, 1630-1649, The John Harvard Library](#)

10° [The Greatest Speeches of President John F. Kennedy](#)

11° Tekvin (Yaratılış), Eski Ahit’in ilk beş kitabından Tevrat’ın birinci bölümü. Avrupa dillerindeki adı eski Yunanca “yaratılış” anlamındaki Genesis (Γένεσις) kelimesidir. İbranice adı Bereşit, “Başlangıç” (בראשית). Dünyanın yaratılışından, Adem ile Havva’dan, cennetten kovuluştan, Habil ve Kabil’den, Nuh Tufanı’ndan, Babil Kulesi’nden ve İbrahim, İshak, Yakup ve Yusuf peygamberlerden bahseder.

12° [A Country Made by War: From the Revolution to Vietnam : The Story of America's Rise to Power, Geoffrey Perret](#)

13a° Meşru şiddet tekeli saptaması Max Weber'e ait. Devletin zulüm yapma potansiyelini bünyesinde barındırması sadece ABD için değil bir çok devlet için geçerli olan bir saptamadır. Ne var ki Türkiye'de ve Avrupa ülkelerinde "normal" kabul edilen bu durum kanaatimizce ABD'de o kadar çantada keklik değildir. Bazı Amerikalı aydınlar devletin kendi kendine verdiği yetkilere, "meşru şiddete" ve devlet sırrına çok daha şüpheli yaklaşabilirler. Bu şüpheyi mücadele edebilmek içindir ki Amerikan devleti gerek gizli servislerin gerekse ordunun halkı korumak için gerekli olduğunu sürekli olarak "ispat etmek" durumundadır.

13b° [America's Frontier Heritage, Ray Allen Billington](#)

14° Amerikanizm terimini yandaşlık olarak değil bu yaşamı ideolojileştirme anlamında kullandık. Herşeyin çözümü, her derde deva ideolojiler peşinde koşanlar (ki islamcılar ve komünistler kadar bazı liberaller de buna dahildir) Eric Fromm'un Özgürlükten kaçış kavramı üzerine düşünmeliler. Özgürlük seçim demektir. Seçmek ise sorumluluk. İnsanda doğal olarak bu sorumluluktan kaçma eğilimi vardır. Kurumsallaşan bir din ya da "dinleşen" bir resmî ideoloji bu işi görebilir.

15° Vicdanları susturmanın ve insanları robotlaştırmanın artık bilim(!) haline geldiği bir çağda yaşıyoruz. Bu konuda mutlaka okunması gereken [mükemmel bir yazı](#) dizisi **Derin Sular sitesinde** yayınlandı. Bunları incelemiş olan okuyucularımızın sitemizde tartışılan konulara daha derinlemesine yaklaşabileceklerinden şüphemiz yok.

16° [Encyclopedia of American Foreign Policy](#), Alexander Deconde, Richard Dean Burns, Fredrik Logevall, Louise B. Ketz.

17° O'Sullivan gerçekte savaş yoluyla yapılacak yayılmaya o kadar sıcak bakmıyor. "Fetih" amaçlı savaşları da eleştiriyor ama kullandığı kelimeler yine de esnek. Mesela Oregon hakkında yazdıkları şunlar:

"And that claim is by the right of our **manifest destiny** to overspread and to possess the whole of the continent which Providence has given us for the development of the great experiment of liberty and federated self-government entrusted to us."

18a° [American Narcissism: The Myth of National Superiority, Algora Publishing, 2006 \(Wilber, W. Caldwell\)](#)

18b° Söz konusu ifade bu paragraftan alınmıştır: "...I think we all realize that the day has come when Democracy is being put upon its final test. The Old World is just now suffering from a wanton rejection of the principle of democracy and a substitution of the principle of autocracy as asserted in the name, but without the authority and sanction, of the multitude. This is the time of all others when Democracy should prove its purity and its spiritual power to prevail. It is surely the manifest destiny of the United States to lead in the attempt to make this spirit prevail."

ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM III

Dizinin birinci bölümünde Amerikan milliyetçiliğine işaret ettik. Hollywood, Pentagon ve Washington üçgenine, amaçlarına ve çalışma yöntemlerine değindik. İkinci bölümde bu milliyetçiliği ve **Amerikan saldırganlığını mümkün kılan** dinî ve ideolojik arka plandan bahsettik. Buraya kadar oldukça "derin" sayılabilecek bir teori verdik. Ancak bu teorinin günlük hayata ve sinema salonlarına nasıl eklemlendiğini görmek için çok sayıda örnek vermek gerekiyor.

Bu sebeple bu üçüncü bölümü örneklerle ayırdık. **Sinema-siyaset-ordu işbirliğinin** yakın tarihin değişik dönemlerinde nasıl sahneye konduğunu bilinen filmlerden örneklerle anlatacağız. Vietnam'dan Komünizm ile mücadeleden ve soğuk savaşın bitişinden bahsedeceğiz. Amerikan saldırganlığının izini ABD'nin yakın tarihinde ve Hollywood yapımı millî güvenlik filmlerinde arayacağız.

Ordunun kimliği ve imajı

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Ordu/devlet eliyle tatbik edilen Amerikan saldırganlığını halkın gözünde “erdemli” bir şekle sokabilmek için ideal insanlar gösterir bize Hollywood. Kaslı vücutları, üstün zekâları, çeviklikleri ile tek başlarına koskoca ordulara karşı koyabilen kahramanlar olur genellikle bunlar. En zor koşullarda bile iyiyi kötüden ayırd edebilen, soğukkanlı liderlerdir kimi zaman da:

[Sylvester Stallone](#), [Arnold Schwarzenegger](#), [Chuck Norris](#), [Steven Seagal](#), [Bruce Willis](#), [Sigourney Weaver](#), [Mel Gibson](#), [Denzel Washington](#), [Morgan Freeman](#), [Ben Affleck](#),...

Bu filmleri gören bir Avrupalı ya da Ortadoğulu söz konusu ürünleri ABD’nin dışarıya dönük propagandası olarak algılayabilir. Ancak güvenlik sinemasının birinci hedefi hemen her zaman “iç piyasa” olmuştur. Yani ortalama **Amerikalının devletiyle ordusuyla bölünmez bir bütün olduğu saplantısını** pekiştirmek için yapılmıştır bu filmler.

Geçen bölümlerden hatırlayacağınız gibi ABD’nin savaşma sebebi kuruluş yıllarında **fetih** yapmaya yönelikti. Kızılderililerden, İspanyol ve Fransız kolonilerinden toprak alarak Kuzey Amerika kıtasına yayılma amaçlıydı. 1900’lere gelindiğinde fetih motivasyonu yerini **demokrasiyi yayma misyonuna** bıraktı. İkinci Dünya savaşının bitişiyle birlikte dünyayı adam etmek yerine bir **KORKU-TEHDİT** söylemi kondu: Komünizm, teröristler, doğal felaketler...

Bu tehdit algısı da doğal olarak birçok defa şekil değiştirdi günlük politikanın ihtiyaçlarına bağlı olarak. Bu çerçevede Amerikan milliyetçiliği ve militarizmine gaz vermek için kullanılan Millî Güvenlik sinemasını bir kaç döneme ayırmak yerinde olur:

- 1) **İkinci Dünya savaşı’nın bitişi ve NATO**, NATO’nun kuruluşundan itibaren 10 yıllık dönem. Bu dönemde düşman/tehdit algısı görseldir. Üniformaları ve bayrakları gibi ırkları da farklı olan Japonları ötekileştirmek

Amerika tedavi edilebilir mi ?

nispeten kolaydır. Benze şekilde "aşırı" sarışın ve dilleri de farklı olan Almanlar milliyetçi-militarist sinemanın diğer hedefi olur.

- a. **Mesaj:** Kahramanca savaştık, haklıydık, kazandık. Gerekli ve adil bir savaş oldu. Boşuna ölmedik. Şimdi demokratik ve özgür devletler ABD (NATO) etrafında kenetlenmeli.
- b. **Cici** = ABD, **Öcü** = Almanlar ve Japonlar.
- c. **Filmler:** [Robert Shaw](#), [Robert Ryan](#) ve [Henry Fonda](#)'nın rol aldığı ve Ardennes bölgesinde Fransa'yı savunan Amerikan askerlerinin öyküsünün anlatıldığı [Battle of the Bulge](#) (1965) hatırlanabilir. Yine aynı sınıfta [Tora! Tora! Tora!](#) (1970), [Midway](#) (1976), [Patton](#) (1970) gibi orduyu ve savaşı yücelten filmler dikkate değer.

2) **Soğuk savaş**

- a. **Mesaj:** Komünizm yaşam biçimimiz (= "our way of life") için en büyük tehdittir. Şeytan Komünistler gençlerin beyinlerini yıkıyorlar.
- b. **Cici**= ABD, **Öcü** = Rusya, Çin, Komünizmi benimsemiş Güney Amerika ülkeleri...
- c. **Filmler:** Sovyetleri doğrudan saldırgan gösteren filmler kadar bazı mesajları « çaktırmadan » veren bilim-kurgu(!) filmleri yapıldı. Meselâ [Village of Damned](#) (Lanetli Köy, 1960) adlı film çalışan, üreten ve kiliseye giden sempatik insanların köyünde başlar. Köyün üzerinden geçen bir uçan daire yüzünden bütün genç kadınlar hamile kalırlar. Sağları tuhaf bir sarı renkte doğan çocuklar **Mutlak Kötü** (=komünizm) tarafından "döllenen" gençleri temsil ederler aslında. Düşünceleri ortaktır, adeta tek bir ruhu vardır hepsinin. Komünizmin kolektif doğası gereği bireyin silinmesini temsil eder bu simge. Çocuklar gözleriyle büyüklere istediklerini yaptırırlar ve yavaş yavaş köyü kontrol altına alırlar. Kötü adamların Ermeni veya Rum aksanıyla konuştuğu Kurtlar

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Vadisi gibi filmleri dikkate aldığınızda bu tür filmlerin “zihin hazırlayıcı” etkisi daha da iyi anlaşılabilir.

Yine bu kategorideki filmlerden [The Day the Earth Stood Still](#) (1951) ve [The Thing from Another World](#) (1951) hatırlanabilir.

Yazımızın ikinci bölümünde detaylı biçimde anlattığımız 3 Amerikan kutsalını göz önünde bulundurarak bakmak gerekir bu filmlere: **Tepenin üzerinde ışıık gibi parlayan bir şehir** (=ABD), bu ülkeyi ve genellikle bütün insanlığı yok etmek üzere gelmiş bir dış mihrak, dış kaynaklı bir kötülük (komünizm). Bu kötünün yok etme tehdidi hiç şüpheye yer bırakmaksızın **Frontier** (sınır) kutsalına referanstır. ABD yıkılmak üzeredir. Şiddet, savaş, kan dökmek meşrudur ve gereklidir. Filmin sonunda ABD kazanır ve Apaçık bilinen kaderine (Manifest Destiny) doğru yol alır.

3) **Vietnam Savaşı ve sonrası**

- a. **Mesaj:** Vietnam savaşı gerekliydi ve kim ne derse desin aslında bu savaşı biz kazandık. Esas acılara katlananlar Amerikan askerleri oldu. Onlar askerdi ama önce insandı.
- b. **Cici:** Amerikan ordusu, **Öcü:** Savaş karşıtları ve komünist Vietnamlılar.
- c. **Arka plan ve Filmler:**

Gerçekte 1959’da başlayan ve ABD’nin 1965’ten itibaren dahil olduğu bu savaşta ABD ordusu kendisinden beklenen hedeflere ulaşamadı, 50 binden fazla kayıp verdi. **“Tanrı tarafından seçilmiş olduğuna”** inandırılmış olan Amerikalıların askerleri yüzbinlerce sivili katletti, köyleri tarlaları yakarak daha da fazlasını açlığa mahkum etti. Bugün dahi Vietnam’ın okullarında çocuklar okuma-yazmadan önce patlamış mayın ve bombalardan uzak durmayı öğreniyorlar.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Hem Vietnam Savaşı hem de izleyen yıllar Amerika’da halkın devlete olan güveninin sarsıldığı bir dönem. İnsanlar kuruluşu İncil’de müjdelenmiş bir devletin değil **şeytanın ta kendisi gibi davranan bir devletin** vatandaşları olduklarının farkına varıyorlar. Halk ciddi bir biçimde devletin saldırganlığını sorguluyor.

Vietnam Savaşıyla ilgili filmlerin en ilginçlerinden biri Yeşil Bereliler ([The Green Berets](#) 1968). Çünkü bu filmin çekilmesi için oyuncu [John Wayne](#) 1965 yılında başkan [Lyndon B. Johnson](#)’a bir mektup yazmış ve **“ABD’nin haklılığını halka anlatmanın öneminden”** bahsetmiş. Filmin tanıtımı için kullanılan alt başlıklar şöyle:

- *Dünya üzerindeki en sert savaşı güç olmak zorundaydılar. Onlara komutan olacak kişi onlardan biraz daha sert olmak zorundaydı.*
- *Demek artık zafere inanmıyorsunuz? Öyleyse özel timin özel bir cehennemde yaptıklarına bir bakın!*

Fakat gerçek hayatta ABD diplomasisi ve ordusuna üst üste puan kaybettiren gelişmeler de devam ediyor bir yandan:

- 1969 yılında çabucak bitmesi beklenen Vietnam savaşı Kamboçya’ya sığıyor,
- 1973’te faşist diktatör Pinochet’nin Allende’yi devirmesinde CIA’nin yardımı olduğu ortaya çıkıyor,
- 1979’da ABD ne ordusu ne de diplomasisiyle Rusların Afganistan’ı işgal etmesine engel olamıyor,
- Nikaragua’da uyuşturucu ticaretine destek olan Amerikalı subaylar yeni skandallara sebep oluyorlar.

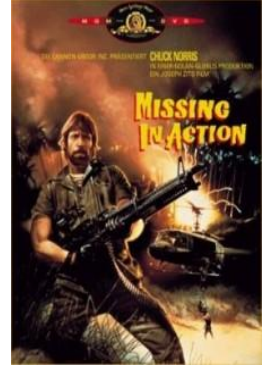
Şahin Ronald Reagan’ın başkan oluşu işte bu döneme denk geliyor. Reagan CIA’nin kirli (?kanlı) çamaşırlarını örtmek için Komünizm

Amerika tedavi edilebilir mi ?

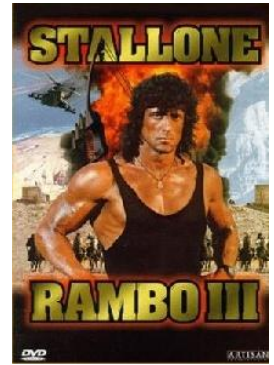
tehlikesine sarılıyor. TV’de açık açık “ne yani? Güney Amerika bir Sovyet üssü haline gelirken kırırdamadan oturabilir miydik?” diye çıkışıyor gazetecilere. Rastlantıya(!) bakın ki tam da bu dönemde [Invasion U.S.A.](#) (1985), [Red Dawn](#) (1984) gibi filmler çıkıyor piyasaya. Hiç beklenmedik bir anda ABD’yi istila eden Kızıl Ordu, gerilla savaşı veren kahraman Amerikan gençleri, yok edilmek üzereyken **elleri üzerine doğrulan seçilmiş halk efsanesi**, yine Frontier, yine Manifest Destiny...

Bu dönem millî güvenlik filmlerinde Vietnam’da katliam yapan Amerikan askerlerinin sivilleştirildiği, insanlaştırıldığı birçok film yapıldı. [Uncommon Valor](#) (1983) veya [Missing in Action](#) (1984) gibi ürünler arasında en ünlülerinden biri [First Blood](#) (1982) oldu elbette. « Zavallı » bir komandonun savaşta çektiği acıları ve ülkesinin ona sırt çevirmesini « anladık » ve üzüldük iyi insan Rambo için. Rambo sayesinde Vietnam’da Amerikalıların öldürdüğü yüzbinlerce sivil unuttuk, bütün savaşın bir avuç “iyi insan” Amerikalının omuzlarına yüklendiğine inandık.

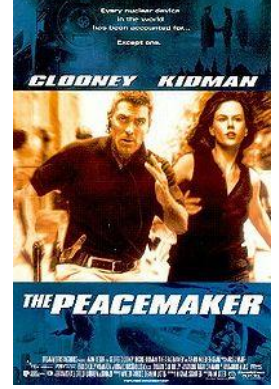

Tabi Vietnam’dan ve Afganistan’dan bahsedip **bu savaşları sanal olarak “yeniden başlatma - kazanma” imkânı** veren filmleri unutmak olmaz. Bu tür ürünlerin genel şemasında Vietnam’da unutulmuş bir grup askeri kurtarmak için çok özel bir komando ekibi gönderilir ve yenik ABD’nin intikamı alınır. Yine First Blood’un oyuncusu [Sylvester Stallone](#)’nun oynadığı [Rambo: First Blood Part II](#) (1985) bu türe iyi bir örnek. Aynı tarzda mesela Afganistan’da Rusları tek başına yenen kahraman asker [Rambo III](#) (1988) tarihi (halkın kafasına) yeniden yazmanın en ucuz yolu oldu. Türkiye’de de « çuvalın intikamını » Kürtlerden ve Amerikalılardan alan(!) **Kurtlar Vadisi** bölümleri dikkat çekicidir.

4) **Soğuk savaşın bitışı, yeni dış tehdit ihtiyacı**

- a. **Mesaj:** Artık tehditler Japonlar ya da Komünistler gibi **görülebilir** ve **öngörülebilir** olmaktan çıktı. Tehdit her yerde ve görünmez oldu. Önleyici savaş yapmak kaçınılmaz. Bunu ise ancak Putsal Devletimiz (ordusuyla) yapabilir! İslâm ve/veya genel olarak terörizm yaşam biçimimiz için en büyük tehdittir. Yeni bir haçlı seferi başlatmalıyız. Araplar ve diğer Müslümanlar bizim kötülüğümüzü istiyor. Hâlbuki biz onlara sadece iyilik yaptık bugüne kadar. ("**We are so good**" [G.W. Bush]).

- b. **Cici** = ABD, **Öcü** = Müslüman teröristler (+ Kuzey Kore, Rusya yanlısı eski Komünist devletler...)
- c. **Filmler:** Bu kategoride ilk akla gelen filmler arasında John Travolta'nın teröristlere karşı teröristçe savaştığı Swordfish (2001), George Clooney'in oynadığı The Peacemaker (1997), teröristlerce çalınan bir atom bombasının ABD'nin Baltimore şehrinde patladığı The Sum of All Fears (2002) sayılabilir.

Daha genel bir "okuyuş" ile devletin KUTSALLIĞI ve VAZGEÇİLMEZLİĞİ üzerinde ısrar eden, eskiden beri gelen Amerikan millî kutsallarını kullanan bir çok film bulabilirsiniz. Meselâ bazen dünyanın bazen de ABD'nin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya geldiği Deep Impact (1998), Independence Day (1996), Armageddon (1998/I) gibi filmler bu sınıfa girer. Sınır (Frontier) kavramının ana tema oluşu ve ABD başkanına peygamberimsi bir rol verişine dikkat edilmeli:

- Dünya yok olmak üzere iken başkan tarafından evlendirilen gençler,
- Bütün umutlar silinmişken dokunaklı bir konuşma ile halka güven veren başkanın manevî, askerî ve politik lider oluşu,
- Kilisede etkisiz hale getirilen bombalar,
- Dünyanın bütün ordularının uzaylılara karşı ABD ordusu arkasında birleşmesi.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Bu örneklerden de bir kez daha görülebileceği gibi Amerikan Millî güvenlik sineması bu ülkede milliyetçiliği ve militarizmi ayakta tutmak için kullanılan en güçlü propaganda aracı.

Amerika'da yaşayan sıradan insanların zihinlerinde gazete veya kitaplardan çok daha güçlü bir iz bırakır sinema. Neden?

- Sinema tekniği sayesinde patlamaların, yaralanma ve ölümlerin "güzelleştirilmesi" (anlaşılır, kabul edilebilir hale getirilmesi)
- Bir kaç hafta içinde milyonlarca insanın aynı salonlara toplanarak aynı görüntüleri izlemesi,
- Filmi seyredirken izleyicilerin aynı anda korkup aynı anda gülmesi, duygulanması,
- Filmin arkasından piyasaya sürülen bilgisayar oyunu, DVD, t-shirt vb ürünler ile zihinlerde yaşatılması...

gibi etkenlerle sinema insanların hafızasında bir eğlence aracı olmanın çok ötesine geçebiliyor. Vietnam savaşı örneğinde olduğu gibi Amerikalıların "**içtimai hafızası**" gerçek tarih ile tamamen zıt bilgilerle(!) doldurulabilmekte.

[Dizinin birinci bölümünde](#) ve [İkinci bölümde](#) ayrıntılarıyla anlattığımız gibi **Hollywood, Pentagon** ve **Washington** amaçlarında ve çalışma yöntemlerinde ortaklık arzeden büyük bir propagandanın 3 ayağıdır. Yine ilk bölümlerde açıkladığımız gibi 50 yıldır sıkı bir eşgüdüm ile hareket eden bu ayaklar arasında insan kaynakları bakımından bile bir "paylaşım" söz konusu. Eski siyasetçilerin sinema şirketi patronu, eski aktörlerin siyasetçi, emekli askerlerin Hollywood'da senaryo yazarı olduğu bir dünyadan bahsediyoruz özetle.

İşte **Amerikalının devletiyle ve ordusuyla bölünmez bir bütün olduğu saplantısının** oluştuğu mutfak böyle bir mutfak...

Amerika tedavi edilebilir mi ?

- ☐ ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM I » : Amerikan milliyetçiliğinin doğuşu, korku ve tehdit algısı, politik zemin; Hollywood, Pentagon ve Washington işbirliği
- ☐ ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM II » : Hristiyanlığın sömürülmesi, resmî ideolojiye alet edilmesi
- ☐ ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM III » : Örnekler, Amerikan sinemasının milliyetçi-militarist propagandaya eklemlenmesi
- ☐ ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM IV » : Sentez, İsrail ile Türkiye örnekleri ve sonuç

ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM IV

Sonuç

ABD bugün dünyanın en tehlikeli ve saldırgan devleti. Bu devletin yol açtığı savaş ve katliamlarda can verenler artık milyonlarla ölçülüyor. Bu bakımdan ABD'yi Nazi Almanyası ile karşılaştırmak abartılı olmayacaktır. Peki Türkiye de dahil dünyanın çeşitli ülkelerinden toplanan insanların sayesinde ayakta duran ve demokrasiyle işleyen bir ülke neden bu kadar saldırgan? Neden Amerikan halkı devletlerinin bu derecede kan dökmesine "DUR!" demiyor?

Daha önceki bölümlerde ([1](#), [2](#), [3](#)):

- 1) Amerikan ulus-devletinin kuruluşu sırasında geçilen aşamaları,
- 2) Türkiye'deki gibi bir resmî ideolojinin halka dayatılmasını,
- 3) Bunun için de sinemanın çok etkin bir biçimde kullanıldığını

Ayrıntılı ve örnekli bir biçimde anlattık.

Aslında demokratik kurumlar, fikir özgürlüğü, ekonomik özgürlükler ve bireysel haklar konusunda oldukça ileri bir ülke ABD. Diğer yandan **düzmece bahanelerle başka ülkeleri işgal eden bir Amerikan Ordusu**, darbeler, suikastler, işkenceler yapan bir CIA var denklemin içinde.

Kızılderililerin soykırımından ve Afrika'dan zorla getirilen zenci kölelerden bu yana çok şey değişti ama devlet eliyle, **"halkın iyiliği için" uygulanan saldırganlık hep sabit kaldı.** ABD'nin dış dünya ile ilişkisinin en belirgin ve en sabit ögesi olan bu saldırganlık dünyalıların birlikte başlatabilecekleri bir meşru müdafa ya da intikam savaşıyla durdurulabilecek gibi görünmüyor.

Zira ABD'yi insanlığa yaptıklarından ötürü cezalandırmak, ondan intikam almak ya da bundan sonra yapacağı saldırgan davranışlardan caydırmak için **ABD'ye eşdeğer bir askerî gücü onun karşısına koymak gerek.** Böyle bir durum gerçekleşse bile acaba insanlık kalıcı bir barışa erişebilecek mi? Yoksa sadece Soğuk Savaş dönemindeki gibi kırılğan bir ateşkes ile mi yetineceğiz? Binlerce nükleer başlıklı füze rampalarında fırlatılmaya hazır beklerken bu tımarhaneye **"barış içinde bir dünya"** tabelasını mı çıkacağız?

İnsan zekâsının en güzel işlevlerinden biri analiz. En basit anlamıyla bir bütünü oluşturan parçaları ve onların etkileşimini anlamaya çalışmak. ABD deyince neyi kasdediyoruz? Bir devlet? Bir coğrafya? Bir ordu? Bir halk?

Bu ülkeyi "şeytan" ya da "melek" ilan eden aşırı uçlardaki insanların aksine o ülkenin halkı ile devleti arasındaki ilişkiyi anlamak gerekiyor ABD'yi tedavi etmek için. Bu tedavi hem dünyalıları hem de Amerikan halkını bu saldırgan devletinin elinden kurtarmakla mümkün olacak.

Savaşla varolmuş bir ülke

Daha önceki yazılarda ([1](#), [2](#), [3](#)) anlattığımız gibi kolonilerin kuruluşu ile başlayan Amerikan "varlığı" savaş ile iç içe geçmiş bir varoluş süreciydi. Önce Kızılderililer ve Fransızlar ardından kolonilere bağımsızlık vermek istemeyen İngilizlerle savaşıldı. Daha sonra Kuzey-Güney savaşı, İspanya ve Meksika ile yapılan savaşlar özgürlüklerine sınırsız bağlı olan bu insanların devletleriyle olan ilişkilerini şekillendirdi.

Geoffrey Perret'nin ünlü sözü **"savaşla şekillenen bir ülke"** lafını belki de **"savaşla şekillenen devlet-halk ilişkisi"** olarak yeniden yazmak gerekiyor.

19cu yüzyıla kadar dış düşmanlara karşı savunma amacıyla meşrulaştırılan devlet saldırganlığı bu çağdan itibaren esas olarak fetih amacını güdüyor. Tam da bu dönemden itibaren Federal Hükümet ve "meşru" devlet saldırganlığı karmaşık bir fikrî zemin üzerine oturuyor:

- Gerekli ama tehlikeli,
- Tanrısal ama aynı zamanda bir makine kadar soğuk ve gayrı insanî,
- Demokrasiyi korumak için gerekli ama doğası gereği anti-demokratik.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Düşünen Amerikalının gözünde devlet demokrasiyi savunduğu kadar onu yok edebilecek bir diktatörlüğün tohumlarını da bünyesinde barındırıyor.

Peki, nasıl oluyor da:

1. Halkın imkânlarıyla,
2. Halk için,
3. Halk tarafından kurulan,
4. Halkın vergileriyle ayakta duran

devlet ayrı bir varlık haline geliyor? Kurumsallaşırken bazen de Frankeştainlaşıyor! Kendi ellerimizle inşa ettiğimiz canavar bizi kovalıyor.

Ulus-Devlet konusunu işlerken "[Ulus mu devlete aittir yoksa devlet mi ulusa?](#)" isimli makalede şöyle demiştik:

"Devlet kontrolden çıkar mı?"

Bu noktaya kadar her şey basit, devlet aslında "biziz". Mesela her gün sırayla dereden su getiren kadınız veya gece köyün koyunlarının başında nöbet tutan çobanız. Ama devlet bir büyüdü mü kontrolden de çıkıyor. Köylü devlet dairesinde azar işitiyor. Devlet eğitim amacıyla kendi topraklarında kendi [vatandaşlarının yaşadığı yerlere bomba attırabiliyor](#). Ülkeyi dış düşmanlardan korumak için kurulmuş bir yeniçeri ocağı kazan kaldırıp [kendi ülkesini işgal edebiliyor](#)!

Bir bakıyorsunuz dedelerinizin kurduğu devletin topraklarında etnik kökeniniz veya dinî inançlarınız yüzünden ikinci sınıf vatandaş durumuna düşmüşsünüz. Anadiliniz yasaklanmış. Kilisenizi veya havranızı tamir ettiremiyorsunuz. Herkesle aynı vergiyi ödediğiniz halde [başınızı örttüğünüz için](#) devletinizin polisi sizi coplarla kovalamaya başlamış.

Okuduğunuz kitapları, gittiğiniz toplantıları, üye olduğunuz dernekleri devletinizin memurları fişlemiş, ["idamlık solcu-sağcı, çaycı, simitçi"](#) oluvermişsiniz bir gecede."

Amerika'da Federal Devlet halkı sadece mevcut tehditlerden korumakla yetinmiyor. **Tehdit kavramının normlarını dayatıyor halkına**. Nelerden korkulması gerekir ve bu tehditlere karşı korunmak için hangi demokratik haklardan vazgeçilmeli?

Amerikan devleti de bir istisna değil. Bu devletin saldırganlığı içeride demokratik güçler sayesinde büyük ölçüde frenlenebiliyor. Basın, adalet sistemi, sivil toplum kuruluşları devletin işlediği suçları (genellikle) görüyor ve suçluların cezalandırılmasını, kurbanların tazmin edilmesini sağlıyorlar. **Ne var ki Amerikan devletinin saldırganlığı dışarıya yöneldiği zaman mazlumlar bu koruyucu şemsiyenin dışında kalıyorlar**. Elbette Kızılhaç, Sınır Tanımayan

Amerika tedavi edilebilir mi ?

doktorlar vb bir direniş gösteriyor ama hükümet üzerindeki etki aynı değil. Zira vatandaşların hassasiyeti aynı değil.

Yazının başlangıcından itibaren ayrıntılı biçimde tarif ettiğimiz gibi Amerikalılar kendi devletleri tarafından çok özel, seçilmiş bir bir halk olduklarına inandırılmış vaziyetler. Amerika'da devlet sadece yol, köprü yapan, çöpleri toplayan bir organizasyon olmakla yetinmiyor. Bu "seçilmiş" halkın koruyucusu olarak konumlandırıyor kendisini.

İsrail ve Türkiye örnekleri

İsrail, ABD ve Türkiye şaşırtıcı bir biçimde birbirine benzeyen üç ülke. İlk bakışta göze çarpan farklar geçekte önemli olan benzerlikleri gizliyor:

- İsrail Yahudi, ABD Hristiyan, Türkiye ise Müslüman,
- Türkiye'nin 40'ta biri kadar bir yüzölçümüyle İsrail T.C.'nin bir ili olabilirdi,
- Türkiye'nin 10 mislinden daha büyük olan ABD'nin ekonomisi bizimkinin 20 katı, ABD bir süper güç, Türkiye ise değil.
- Ve diğer.

Gelin görün ki her üç ülke halkının maruz kaldığı korku politikası ve beyin yıkama arasında büyük benzerlikler var. Meselâ 1974-93 tarihleri arasında Tel-Aviv'in belediye başkanlığını yapmış olan [General Shlomo Lahat](#)'ın Filistinliler hakkındaki şu sözleri:

"Bütün Filistinlileri öldürmek zorundayız ta ki burada köle olarak yaşamaya razı olsunlar"

ile 1930'ların Türkiye'sinin adalet bakanı Mahmut Esat Bozkurt'un

"Saf Türk olmayanların Türk anavatanında sadece bir tek hakları vardır, hizmetkar olma hakkı, köle olma hakkı."

demesi gibi.

Sözde sinema ya da edebiyat eserleri ile oluşturulan millî bilinç(-sizlik) hâli 2000'lerin Türkiye'sine de yabancı değil:

Çılgın Türkler adlı romanı tarih kitabı zanneden ne çok insan var ülkemizde. Ya Metal Fırtına'dan jeopolitik, Kurtlar Vadisi'nden iç güvenlik dersi alanlar?

Yine çok yakın bir geçmişte "...**'Ne Mutlu Türk'üm diyene' demeyenler bizim düşmanımızdır!...**" diyen bir genel kurmay başkanımız olmuştu.

Evet... Türkiye, İsrail ve Amerikan halkları "seçilmiş uluslar" olduklarına inandırılmışlar. Bunun getirdiği yersiz kibir ve her yerde iç/dış düşmanla sarılmış olma hali birleşince ortaya korkunç bir saldırganlık çıkıyor.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

Yazı dizisinin ilk üç bölümünde ABD'nin Manifest Destiny (Apaçık bilinen kader) saplantısını açıklamıştık. İsraililerin de bu yöndeki inançlarını hatırlayın. Yine Türk milliyetçiliği konusunda tartışırken karşımıza çıkan **"seçilmiş, ALLAH'ın gözdesi"** Türk milleti iddialarını göz önünde bulundurun.

Örnekler elbette çok. Ama bu nereye kadar gidebilir? Bir insan topluluğu özel, istisna, seçilmiş olduğuna inandırıldığında diğer halklara karşı acımasız hale geliyor ister istemez. Diğer "aşağılık" halkların kendine itaat etmesini, adeta tapmasını bekliyor.

Afrika ve Güney Amerika'da koloniler kuran "uygarlaştırıcı-misyoner" zihniyetteki Fransız, İngiliz, Portekiz ve ıspanyolların buradaki insanlara reva gördüğü soykırımlar başka nasıl açıklanabilir?

Nazi Almanyası'nın "üstün Alman ırkından" olmayanlara yaptıklarını hatırlatmaya gerek var mı? Ülkü Ocakları'nın sitesindeki [İslâm sayfası](#)'na göz atarak da bu "seçilmiş halk" saplantısının Amerikalılara özgü değil evrensel bir sorun olduğunu hatırlamak mümkün:

*"Türk, ulu Tanrı'nın soylu gözdesi
Malazgirt Bizans'ın Türk' e secdesi
Bu ses insanlığa Hakk'ın müjdesi
Bu sesle birleşir bütün yürekler
Ya ALLAH Bismillah ALLAHU ekber"*

ABD'yi tedavi etmek mümkün mü?

Bu dört bölümlük yazı dizisinde Amerikan saldırganlığının kökenleri üzerine düşündük. Bunun yanında Türkiye'nin ABD kadar tehlikeli bir devlet olmamasının TEK sebebinin **vicdan fazlalığı** değil **kuvvet eksikliği** olduğunu gördük.

Türkiye'nin şahinleri ne Amerikalı meslektaşları gibi güçlü ve zengin ne de İsraili meslektaşları gibi etkili ve kurnaz. Aksi takdirde 1915'te Ermenilere yapılanlar ya da [Dersim Faciası](#) gibi çok daha fazla utanç verici olay olurdu tarihimizde.

Evet, ABD tedavi edilebilir. ABD'nin gücü yıkıcı amaçla değil barışı destekleyici bir şekilde kullanılabilir. Bunun da tek bir yolu var: Şahinlerin gözleriyle görmekten, hayati şahinlerin kelimeleriyle tarif etmekten kurtarmalıyız zihinlerimizi.

Dünyaya kalıcı bir barış gelmesini samimî olarak istiyorsak bu önce zihinlerimizi buna alıştırmamız gerekiyor.

Amerika tedavi edilebilir mi ?

- ☐ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM I »](#) : Amerikan milliyetçiliğinin doğuşu, korku ve tehdit algısı, politik zemin; Hollywood, Pentagon ve Washington işbirliği
- ☐ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM II »](#) : Hristiyanlığın sömürülmesi, resmî ideolojiye alet edilmesi
- ☐ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM III »](#) : Örnekler, Amerikan sinemasının milliyetçi-militarist propagandaya eklemlenmesi
- ☐ [ABD'yi tedavi etmek mümkün mü? - BÖLÜM IV »](#) : Sentez, İsrail ile Türkiye örnekleri ve sonuç

Tavsiye okuma:

[Ulus devlet - Bölüm I: Ulus mu devlete aittir yoksa devlet mi ulusa? »](#)

[Ulus-devlet Bölüm II: Ulus-devlet ne kadar ulusal? »](#)

[Humeyni Lenin'i döver mi? Ulus devlet bölüm III »](#)

[Ax! Welate min - Ah! vatanım »](#)

[Türk Milliyetçiliğinin intiharı: CHP ile MHP birleşsin! »](#)